

ROZUMIENIE TEKSTU PISANEGO

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY POLSKI

Proszę przeczytać tekst i na podstawie tekstu zrobić ćwiczenie ze strony 2.

Podział terytorialny Polski zmieniał się wielokrotnie. Od II wojny światowej reformy miały miejsce w 1946 r. (14 województw), w 1950 r. (17 województw), w 1975 r. (49 województw, zlikwidowano powiaty).

W obecnym trójstopniowym podziale administracyjnym kraju, obowiązującym od 1 stycznia 1999 r. jest:

- **16 województw,**
- **380 powiatów:**
 - 314 tzw. "powiatów ziemskich" (dzielą się na gminy)
 - 66 tzw. "powiatów grodzkich", czyli miast na prawach powiatu; stolicą powiatu jest miasto z instytucjami administracyjnymi, sądowymi, edukacyjnymi i służbą zdrowia,
- **2479 gmin:**
 - 306 miejskich,
 - 602 miejsko-wiejskich,
 - 1571 wiejskich.

Każda jednostka terytorialna ma swój samorząd wybierany w wolnych wyborach.

Województwo:

- wojewoda (powoływany przez premiera),
- sejmik województwa (organ samorządowy),
- zarząd województwa (organ wykonawczy z marszałkiem na czele);

Powiat:

- rada powiatu (organ uchwałodawczy),
- zarząd powiatu (organ wykonawczy),
- starosta (stoi na czele zarządu);

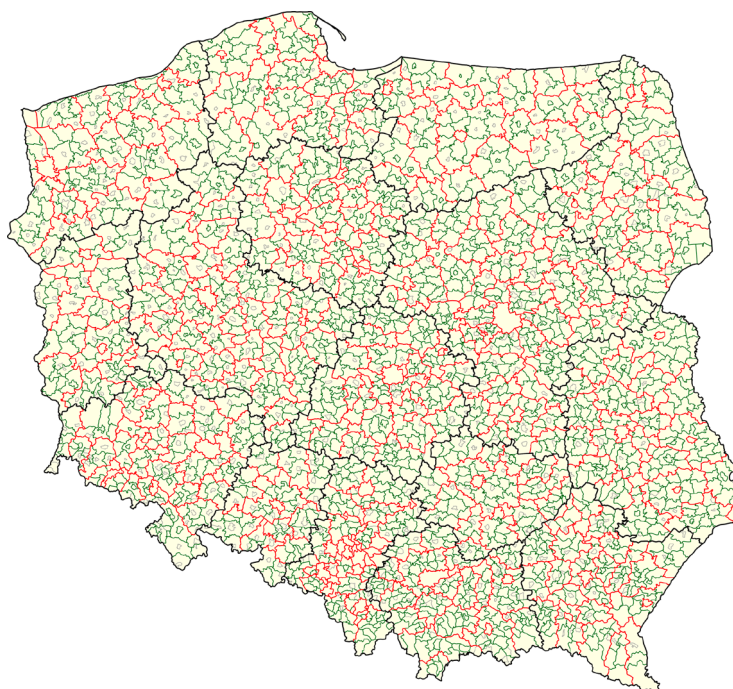
Gmina:

- rada gminy (radni, wybierani w wyborach powszechnych),
- zarząd gminy, czyli organ wykonawczy powoływany przez radę gminy. Na czele stoi wybierany w wyborach powszechnych:
 - wójt - gmina wiejska,
 - burmistrz - gmina wiejsko-miejska,
 - prezydent miasta - gmina miejska

Mapa administracyjna Polski (stan na 1 stycznia 2013) z zaznaczonymi województwami, powiatami, gminami i miastami w gminach miejsko-wiejskich.

LEGENDA:

- czarne linie – granice województw
- czerwone linie – granice powiatów
- zielone linie – granice gmin

autor mapy: Aotearoa
źródło: Wikimedia Commons

SŁOWNICTWO

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY POLSKI

Proszę dopasować hasła do definicji.

1. wójt	6. starosta
2. burmistrz	7. województwo
3. prezydent miasta	8. powiat ziemski
4. radny	9. powiat grodzki
5. wojewoda	10. gmina

A - ☐ - jednostka samorządu terytorialnego II stopnia i podziału administracyjnego, obejmująca część obszaru (terytorium) województwa. Jest to potoczne (nieoficjalne) określenie powiatów dzielących się na gminy.

B - ☐ - jednostka samorządu terytorialnego II stopnia i podziału administracyjnego, obejmująca część obszaru (terytorium) województwa. Termin ten jest potoczny (nieoficjalny), stosowany do miast na prawach powiatu, pomimo że nie są one powiatami. Miasto na prawach powiatu jest gminą o statusie miasta, wykonującą zadania powiatu. We wszystkich miastach na prawach powiatu władzę wykonawczą sprawuje prezydent miasta.

C - ☐ - (z niemieckiego *Gemeinde*), podstawowa, najniższa jednostka samorządu terytorialnego.

D - ☐ - jednostka podziału administracyjnego najwyższego stopnia w Polsce. Obecnie jest ich 16.

E - ☐ - powołuje go Prezes Rady Ministrów (Premier). Jest terenowym organem administracji rządowej w województwie i zwierzchnikiem administracji rządowej na terenie województwa.

F - ☐ - jest wybierany przez radę powiatu, kieruje powiatem, reprezentuje go na zewnątrz, jest przewodniczącym zarządu powiatu oraz zwierzchnikiem.

G - ☐ - w Polsce tym mianem określa się członków wybieralnych organów samorządowych, np. rady gminy czy rady powiatu. Wybiera się ich na szczeblu: wojewódzkim, powiatowym, gminnym oraz jednostek pomocniczych gminy (sołectwa, dzielnicy, osiedla).

H - ☐ - organ władzy wykonawczej gminy miejskiej powyżej 100 tys. mieszkańców, a także w takich, w których urząd ten istniał przed 1990 r.; wybierany w wyborach bezpośrednich.

I - ☐ - (z niemieckiego *Vogt*, *Voigt* i *Fauth*) – urzędnik administracji lokalnej. Pełni funkcję organu wykonawczego gminy obok burmistrza i prezydenta miasta, wykonuje uchwały rady gminy i zadania gminy określone przepisami prawa.

I - ☐ - jednoosobowy organ wykonawczy (wójt) gminy miejskiej oraz gminy miejsko-wiejskiej.